

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

LETNIK V

DUNAJ, V SREDO, 14. VI. 1950

ŠTEV. 42 (315)

Tito: Danes je Jugoslavija močnejša kot je bila kdaj koli v zgodovini

Na svojem potovanju po Srbiji je maršal Tito obiskal tudi mesto Prokuplje, kjer je na zborovanju pozdravil ljudstvo Prokuplja in Toplic, krajev, v katerih je bil narod vse od 1941. leta v borbi z nemškimi in madžarskimi fašisti.

Maršal Tito je v svojem govoru med drugim dejal:

V veliki osvobodilni vojni smo v štirih letih dokazali pred vsem svetom, da narodi naše države niso dobili svoje svobode zastonj, temveč so jo krvavo plačali z žrtvami stotisočih najboljših sinov in hčera nove Jugoslavije. Danes pa se najdejo ljudje, ki nam po vseh teh dejstvih, po vsem, kar je naša s krvjo prepričana država trpela med vojno, mečejo v obraz nesramno žalitev, da se nismo borili, marveč da smo bili zavezniki nemških fašističnih okupatorjev, s katerimi smo se borili na življenje in smrt in jih uničevali na vsakem koraku. Ti in taki ljudje, ki mečejo našim narodom v obraz take žalitve, ne zaslužijo več, da bi jih imenovali svoje zaveznike, marveč zaslužijo, da jim povemo vsaj to, da niso prijatelji naše države in naših narodov.

Samo eno bi vam rad položil na srce: Naj vas ne straši nobena grožnja, pa če bo prišla s katere koli strani. Zakaj? Zato, ker smo danes močnejši, kot smo bili kdaj koli v svoji zgodovini. Zato ker so danes vsi narodi Jugoslavije ne glede na nacionalnost, kot skala trdno združeni v eno celoto, ki se enotnih misli bori za ustvarjanje vedno boljše bodočnosti in bo branila svojo čudovito domovino, svojo socialistično državo pred vsakim, ki bo skušal nanjo dvigniti roko. Ni se treba bati groženj predvsem zato, ker je naša moč v enotnosti in bratstvu naših narodov.

Poznamo našo pot. Nimamo druge poti razen poti v socializem in pripravljani smo izginiti do zadnjega človeka, če bi bilo potrebno, ako bi nam kdo skušal zanikati pridobitve velike osvobodilne borbe. No-

beni sili, niti tistemu kraljičku Petrušku s podporo tujine niti komu drugemu s katerim koli zaveznikom ne bo uspel poskus, da bi nam znova vsilili staro ureditev izkoriščanja človeka po človeku. Danes ne more te monolite sile, ki se kuje od leta 1941 v ognju velike osvobodilne borbe in v ognju velike borbe sedaj za zgraditev socializma, premagati nihče več ne od zunaj, ne od znotraj.

Ne vodimo prikrite, temveč odkrito politiko: odkrito ekonomsko politiko do drugih držav in odkrito splošno zunanjo politiko do vseh držav. Danes smo edina nevtralna in neodvisna država, ki nima nikakih obveznosti ne proti vzhodu, ne proti zapadu. Nikomur nismo ničesar dolžni, kar ne bi mogli vrniti. Na

zapadu so sedaj prenehali s pritiskom na nas zato, ker poznajo sile našega ljudstva in sile naše države. Ti na vzhodu vodijo vsak dan bolj ogorčeno kampanjo proti naši državi že dve leti, čeprav je ta kampanja doslej ostala jalova. Nihče ne more postati nekaj zaradi tega, ker nekdo pravi zanj, da je to in to. Nihče na svetu ne more verjeti, da smo fašistična država, če to nismo, če je srp in kladivo na zastavi, če smo uničili kapitalizem in vzeli kapitalistom tovarne, če smo dali proizvajalna sredstva v roke delovnega človeka. Kaj je fašizem, kaj je fašistična država? Fašizem ima svojo socialno strukturo, fašistična država pa je kapitalistična. Nemški kapital, nemški monopolizem je ustvaril Hitlerja kot svojo udarno pest,

Slovinci v Ameriki ostanejo zvesti stari domovini

V Clevelandu v ZDA je bila skupščina Slovensko-ameriškega narodnega sveta (SANS), to je osrednja organizacija Američanov slovenskega rodu. Poleg delegatov podružnic SANS in drugih slovenskih društev iz vseh krajev ZDA, kjer živijo Američani slovenskega rodu, so se skupščine udeležili tudi delegati OF Slovenije Tone Seliškar, Frana Bojce-Bidovec in Drago Šega, ki so v imenu slovenskega in jugoslovanskih narodov izročili bratske pozdrave Američanom slovenskega rodu. Zahvalili pa so se tudi za pomoč, ki jo bratje iz ZDA pošiljajo jugoslovanskim narodom za izgradnjo socializma.

Med drugimi je na skupščini govoril tudi napredni ameriški pisatelj slovenskega rodu Etbin Kristan, ki je poudaril, da je SANS v času svojega osemletnega živahnega dela mnogo storil za popularizacijo osvobodilne borbe jugoslovanskih narodov in za širjenje resnice o Jugoslaviji v ZDA. Poudaril je, da je Ju-

goslavija utelešenje vseh tistih smotrov, o katerih so sanjali napredni borci za delavske pravice.

Na skupščini so enodušno sprejeli resolucijo, v kateri udeleženci ugotavljajo, da Jugoslavlani z velikim uspehom grade socializem. Ponosni smo — je nadalje rečeno v resoluciji — da smo sinovi in hčere jugoslovanskih narodov. Ponosni smo na svojo staro domovino.

Resolucija nadalje pravi, da je življenje Slovencev v ZDA, življenje njihovih organizacij, njihovih domov in kulturnih ustanov ter društev v veliki meri odvisno od bratskih stikov in kulturnih vezi s staro domovino. Kolikor bodo te bratske vezi s staro domovino trdnješe in številnejše, tako dalj bo trajalo življenje ameriških Slovencev. Zato pa morajo njihove organizacije še na-

Z zastraševanjem hočejo francoski mladini preprečiti odhod v Jugoslavijo

Nacionalni komite napredne francoske mladine za pošiljanje mladinskih delovnih brigad v Jugoslavijo bo v Parizu organiziral protestno zborovanje proti kampanji kominformistov, ki z zastraševanjem in z grožnjami skušajo preprečiti organiziranje delovnih brigad za Jugoslavijo. Kakor je znano se francoska napredna mladina letos v še večjem številu pripravlja, da bo organizirana v mladinskih delovnih brigadah odšla v Jugoslavijo, kjer se pri delu hoče pripraviti o dejanskem položaju, ki danes vlada v Jugoslaviji.

Kako daleč se pustijo zavesti poslušni učenci kominforme, kaže tudi primer, da so napadli štiri bivše brigadirje, ki so se lansko leto udeležili gradnje v Jugoslaviji. Take priložnosti tudi glasilo KP Francije „Humanite“ noče zamuditi in je zadnji teden objavilo poziv vsem prištamem kominforme, da se udeležijo protestnega zborovanja napredne francoske mladine in da tam preprečijo govore mladincev.

Ob prvem gostovanju Slovenskega narodnega gledališča smo vsi čutili njegovo silno vzgojiteljsko moč, da smo vsi še bolj zverovali v novo, kipečo življenje prerajenega slovenskega ljudstva, v njegovo veliko samostojno kulturno ustvarjanje, v njegovo miroljubnost in njegovo stremljenje za ostvaritvijo resničnega bratstva med narodi.

da bi mogel zadušiti napredno delavsko gibanje v Nemčiji, da bi mogel nemški velekapital brez slehernega nadzorstva in odgovornosti izkoriščati nemškega delavca. To je fašizem, mi pa smo socialistična država, mi imamo ljudsko oblast in pri nas ni okrajnih načelnikov ter različnih nameščencev, ki bi jih pošiljali iz Beograda in vsiljevali ljudstvu, proti njegovi volji. Ljudstvo voli svoje odbornike iz svoje srede, poleg tega pa imamo vse glavne lastnosti, ki jih mora imeti socialistična država.

Nadalje govore in so govorili, da smo se prodali imperializmu. Tudi to jim ne bo vžgalo, mi pa bomo ostali čisti kot sonce.

Danes si utira resnica o novi Jugoslaviji nevdružno pot po vsej zemeljski obli. Nova Jugoslavija ima vedno več prijateljev po vsem svetu. Naše ljudstvo se bo proslavilo pred vsem svetom kot ljudstvo, ki je bilo sposobno povzdigniti svoj glas tudi proti največji sili, glas za svojo pravico, za zmago resnice.

prej posređovati stalno razvijanje čim ožjih in številnejših zvez s staro domovino, takšnih, ki bodo krepile življenjsko moč ameriške Slovenije.

Naša organizacija — pravijo dalje v resoluciji — mora z vsemi silami podpirati našo staro domovino z vsem tistim, česar danes še ne izdeluje in kar težko kupuje na zunanjih tržiščih. Še naprej se mora spoznavati naše ljudstvo v Ameriki z dejanskimi razmerami v Jugoslaviji. Naša organizacija si mora ob sodelovanju s staro domovino še naprej prizadevati, da bi jo čim bolj seznanila z našim življenjem v Ameriki, z delom naših organizacij in življenjem slovenskih izseljencev. Organizacija mora organizirati več obiskov staremu kraju. Ti obiski bodo pomagali, da se bodo utrdile in razširile naše vezi z ljudstvom v stari domovini. Naša organizacija mora tudi v prihodnje pravilno pojasnjevati težnje narodov Jugoslavije in se odločno boriti proti vsem tistim, ki blatijo to junaško ljudstvo!

Spomenica Trygve Lie-a velikim štirim

Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Trygve Lie je pred kratkim objavil vsebino svoje spomenice, ki jo je ob priložnosti svojega potovanja predložil zunanjim ministrom Velike Britanije, Francije, Sovjetske zveze in Združenih držav Amerike. Njegova spomenica vsebuje naslednjih deset točk:

1. Periodično sklicanje Varnostnega sveta in sicer dvakrat na leto, zlasti z evropskim mestom zborovanja;
2. ponoven pričetek dela komisije za atomsko energijo, ki naj privede do mednarodnega nadzorstva nad atomsko energijo;
3. ponoven pričetek dela razorožitvene konference;
4. ponoven pričetek pogajanj na podlagi člena 43 Charte Združenih narodov za postavitve medna-

rodne oborožene sile pod nadzorstvom Združenih narodov;

5. sprejem novih članic, katerih sprejem v Organizacijo združenih narodov je doslej onemogočila ena ali druga skupina v generalni skupščini Organizacije združenih narodov;
6. tehnična pomoč gospodarsko zaostalim državam s posredovanjem Organizacije združenih narodov;
7. okrepitev posebnih oddelkov Organizacije združenih narodov;
8. razširitev sporazumov glede osnovnih in človeških pravic;
9. pritegnitev Organizacije združenih narodov v dobrobit razvoja mednarodnega prava.
10. Pritegnitev Organizacije združenih narodov v dobrobit razvoja mednarodnega prava.

Slovensko narodno gledališče je igralo koroškimi Slovencem

Da, naš človek je pokazal ob gostovanju Slovenskega narodnega gledališča svojo veliko kulturno sprejemljivost: saj je s polnim umevanjem spremljal najvišjo obliko odrske umetnosti — opere, čeprav do sedaj še nikdar ni videl take. Zato ne moremo biti dovolj hvaležni gostom, da so prav za nas nastopili prvi pevci in igralci, ki so si osvojili vsa naša srca. Kakor ni bilo ločenosti med odrom in občinstvom tako še manj med igralci in njihovimi vlogami. V. Heybalova bo za večno ostala v našem spominu kot Gijula z angelskim glasom in pevskim izvajanjem, da jo kritiki primerjajo z najbolj poznanimi pevkami sveta. Prav tako sta bila eno Ero in J. Gostič. Njegov tenor je zaslovel v Avstriji že za časa njegovega gostovanja na Dunajski operi in je žel sedaj še bolj laskavo priznanje. Prav nič ni motilo izvirno hrvaško besedilo in se je nasprotno pokazalo, da sosedni jezik ne predstavlja nobenih

zadnjega odrskega delavca zaveda svojega visokega poslanstva med ljudstvom. V tem je tudi skrivnost velikega uspeha, zaradi katerega so želi visoki gostje, kjer koli in kadar koli so nastopili, navduženo priznanje.

Vzrok velikanskega uspeha pa ni nazadnje v delu samem, ker ima prikazano življenje specifičen pečat nacionalne tradicije. Ta svojstvenost nacionalne kulturne dediščine pride do izraza v melodiji, ki je v čestu se ponavljajoči motiviki in živahnem, enakomernem ritmu pristno hrvaška, in še prav posebno v folklornem bogastvu, ki je s slikovitimi nožami očaral posebno v zaključnem slavju in razigranem narodnem koloplesu odličnega baleta v tretjem dejanju.

Gostovanje Slovenskega narodnega gledališča v Celovcu je za nas koroške Slovence najlepše potrdilo novega silnega prevrata v svobodni domovini. Slovensko narodno gledali-

Kogejeva in Gostič

Obisk Ljubljanske opere predzadnjo nedeljo je bil za vse koroške Slovence dogodek, o katerem bodo govorili še pozni rodovi. Ni naš namen tukaj podati oceno te edinstvene prireditve v celovškem gledališču, ker je celotna predstava bila tako brezhibno izvedena, da bi tudi najboljša ocena posameznih igralcev, orkestra in sploh celotnega ansambla le zmanjšala globoki vtis, ki ga je na slehernega gledalca napravil nastop ljubljanskih gostov. Če pa je po tej predstavi ocena nujna, je naša povsem kratka: slišali smo pevce in videli igralce, ki po vsej pravici in z zavestnim ponosom lahko po vsem svetu predstavljajo slovensko odrsko umetnost!

Koroški Slovenci smo bili o tem že prej prepričani in nam zato nikakor ni bilo treba šele laskavega priznanja za Slovensko narodno gledališče od strani graške in celovške publike. Nič nismo bili presenečeni nad nepopisnim uspehom umetnikov — gostov, ker smo vedeli za veliko ustvarjanje našega kulturnega središča prav na področju odrske umetnosti in smo se končno otresli privzgojene miselnosti, da bi nam šele drugi morali potrditi lastno veličino. Zato nam je Slovensko narodno gledališče že v naprej bilo porok za najvišjo umetniško oblikovanje in dovršeno strokovno izvedbo izbranih odrskih del. Če pa so morda bili tudi med nami še kakšni dvomljivci, potem jim je gostovanje pokazalo le svoje lastno majhno obzorje in nečastno manjvrednostno mišljenje.

Danes nočemo ponavljati vsebine „Ero z onega sveta“, ki smo jo prinesli že v predzadnji številki, prav tako ne glasbene ocene te Gotovčeve umetnine, ki smo o njej tudi že prej na široko pisali. Danes se hočemo pomuditi le pri nedeljski predstavi sami. Kdor je bil navzoč, je doživel najvišji umetniški užitek svojega življenja. Matineja „Ero z onega sveta“ ni bila priložnostna predstava za zaostalo „podeželje“, kakor je to smatral za umestno večkrat ponuditi nek list, temveč je bila na povabilo Slovenske prosvetne zveze predstava za koroške Slovence. To je prišlo do izraza že takoj pred začetkom predstave v pozdravnih besedah in, čim se je dvignil zastor, je vsakdo čutil najtesnejšo povezavo z gosti: tu ni bilo več ločenosti med igralci in občinstvom, tu je bila — da govorimo z Jušom Kozakom — v resnici najtesnejša spojenost med materjo in otrokom.

Tako zamaknjena, kakor je bilo zamaknjeno naše ljudstvo pri predpoldanski predstavi, more biti le mati ob velikih uspehih svojega otroka. Morda res ni bilo toliko burnega aplavza kot pri večernih predstavah, toda največje doživetje se izraža vedno le v tihi, udani zamaknjeno. Kdor je gledal po dvorani, je lahko videl solze veselja, ganotja in ponosa na licih naših trdih ne ravno sentimentalnih kmetov in iz vseh oči je bilo brati samo eno misel: to je naš svet, to je naša barvitost, to je naša govorica, naša melodija! Navdušenje, ki je prevzelo našega človeka v prvem trenutku, je rastlo in vzkipelo do vrhunca na koncu, da je tudi on šel iz sebe in v neprestanem ploskanju izražal hvaležnost matere otroku za veliko veselje, ki mu ga je napravil, pa tudi vročo željo: še pridite, še pridite med nas in nam dajte doživeti naš svet in spoznati našo veliko kulturo!

Sprejem ljubljanskih gostov na celovškem kolodvoru: spregovorila sta v imenu SPZ tov. dr. Franci Zwitter (levo) in v imenu gostov pisatelj Juš Kozak (desno)

ovir in je prav izvirno besedilo glavne osebe prikazalo tudi jezikovno lepoto te hrvaške komične opere. Tako kot pevci kakor tudi igralci so bili nad vse odlični E. Karlovčeva kot Doma, E. Lupša kot Marko in naravnost neprekosljiv v šegavi vlogi mlinarja Sime J. Janko. Dirigent Polič pa je kot pravi mojster vodil izvežbani orkester, ki zaradi premelega prostora v celovškem gledališču ni mogel razviti vse svoje zmogljivosti.

Toda slika ne bi bila popolna, ne da bi poleg glavnih umetnikov vzeli v pretres tudi predstave kot celote. Če so bili posamezniki nedosegljivi, je bila predstava v celoti režijsko in glasbeno naravnost neprekosljiva. Tako ustvarja lahko samo ansambl, ki se od prvega igralca do

šče danes zanima vso slovensko zemljo; njegov tehnični in umetniški razvoj se ne omejuje le na Ljubljano, danes ga spremljajo vse slovenske pokrajine. Gledališče je postalo duhovni vzgojitelj slovenskega človeka. Mi vsi smo čutili ob tem prvem gostovanju Slovenskega narodnega gledališča njegovo silno vzgojiteljsko moč, da smo vsi še bolj zaverovali v novo, kipeče življenje prerajenega slovenskega ljudstva, v njegovo veliko samostojno kulturno ustvarjanje, v njegovo miroljubnost in njegovo stremljenje za ostvartvijo resničnega bratstva med narodi.

O večernih predstavah, ki so bile namenjene predvsem avstrijski publici, bomo obširneje poročali prihodnjič. — ci

RAZGLAS

Slovenska kmečka zveza naznana, da je s pričetkom meseca junija 1950 uvedla

REDNE TEDENSKE POSLOVNE DNEVE

v Celovcu

VSAK ČETRTEK od 8. do 12. ure in od 13. do 18. ure v pisarni 8. Maistrasse 47-I, soba 7;

v Vellkocvu

VSAKO SREDO od 10. do 14. ure v prostorih Hranilnice in posojilnice, 2. Maistrasse 33-I;

v Železni Kapli

VSAKO SOBOTO od 9. do 13. ure v prostorih Hranilnice in posojilnice pri Kolarju.

Ob navedenih dnevih in določnem času so strokovnjaki in funkcionarji Pokrajinskega odbora na

razpolago vsem članom z nasveti in pojasnili v naslednjih vprašanjih: o gradnjah stanovanj, hlevov, gnojišč itd., o tekočih podporah in subvencijah, o uporabi umetnih gnojil in o gnojenju na splošno, o nakupu in o uporabi krepilnih krmil, o tržnem razvoju za kmečke pridelke in o cenah, o uničevanju poljskih in sadnih škodljivcev, o zboljševanju zemljišč in kmečkega dela, o davčnih vprašanjih, o servitutnih pravicah in podobnem.

Poleg tega z njimi lahko razgovarjate o vseh vprašanjih iz sadjarstva, živinoreje, svinjereje, pridelovanja krme in ostalega poljedelstva.

Iz sekretariata Slovenske kmečke zveze v Celovcu

Slovenski tržaški umetniki razstavljajo v Ljubljani

V nedeljo, dne 4. t. m. je bila v umetnostni galeriji v Ljubljani otvorjena razstava sedmih slovenskih umetnikov iz Trsta, in sicer Jože Cesar, Lojze Spacal, Avrelj Lukežič, Slavko Grom, dr. Robert Hlavaty in Saksida Ivan. Tej kolektivni razstavi slovenskih umetnikov iz Trsta v Ljubljani pripisujejo veliko važnost in pomembnost. Razstavljenih je 400 del.

Razstava je nov dokaz tesne povezanosti slovenskega naroda, ki živi v svobodni domovini, z brati, ki so ostali izven meja matične države.

Po širnem svetu

Delhi. — Stavka 7000 delavcev železniških delavnic v Karakburu v Indiji traja zdaj že dva tedna. Delavci zahtevajo višje mezde, nadalje likvidacijo korupcije, zlorabe uradne pravice in ukinitvev špekulacije.

Tokio. — Severozapadno Tokia se je posula skala na železniški tir, vsled česar je bilo 14 železničarjev ubitih. 70 železničarskih delavcev je bilo zasutih. Reševalna dela so morali trenutno ukiniti, ker se je skalovje še nadalje posipalo. Doselej so rešili 20 preživelih, od katerih je eden podlegel poškodbam. Ostali delavci so ostali pokopani pod zemeljsko plastjo, ki jo računajo nad 30 milijonov kubičnih metrov.

Washington. — Kakor poročajo iz zanesljivih ameriških krogov je pred nekaj dnevi zapustilo ZDA prvo ameriško orožje za Indokino.

Dunaj. — Sovjetski predstavniki na Dunaju so zaplenili in odposlali v Sovjetsko zvezo turbine, ki jih je Jugoslavija naročila v St. Pöltenu v sovjetski coni Avstrije. Prav tako so prepovedali izvršitev drugega dela jugoslovanskega naročila. Blago za to naročilo je bilo že pripravljeno na dunajskih kejih za odpremo.

Čengtu. — Agencija Nova Kitajska poroča, da so bile v bivših kuomintangskih skladiščih v Čengtaju zaplenjene velike količine denarja in blaga. Našli so okoli pol tone zlata, četrtil milijona srebrnih dolarjev, okoli 60.000 golanov bencina, 430 avtomobilov, 371 orodnih strojev ter velike količine železa, jekla in drugega materiala.

Peking. — Na Kitajskem se bo kmalu začela obsežna kampanja za odpravo nepismenosti med delavci. Po navodilu vlade bodo v tovarnah odprli šole, v katerih se bodo nepismeni delavci v petih letih naučili okoli 1000 črk, kar zadostuje za čitanje navadnih knjig in časopisov. Sporedno z analfabetskimi tečaji bodo odprli tudi tečaje za strokovno in politično usposabljanje. Najboljši slušatelji teh tečajev bodo lahko obiskovali po uspešno zaključenem tečaju vseučilišče ali institut marksizma-leninizma v Pekingju.

Tel Aviv. — Generalni major Howard Kennedy, direktor agencije OZN za pomoč arabskim beguncem iz Palestine, je prispel v Tel Aviv, kjer se bo s predstavnikoma izraelske vlade razgovarjal o načrtih agencije za pomoč beguncem.

Bern. — Na podlagi povpraševanja, ki je bilo izvedeno po vsej državi, bo imela švicarska zvezna vlada še nadalje posebna finančna pooblastila. Za vladni predlog je glasovalo 485.000 oseb, proti predlogu pa 266.800 glasovalcev.

Pariz. — Predsednik francoske republike Auriol je v nekem govoru v turističnem klubu izjavil, da je lani obiskalo Francijo 2.821.000 turistov nasproti 1.900.000 v letu 1929, ki je bilo pred vojno najboljše leto. Leta 1938 je prišlo v Francijo samo en milijon tujcev.

Po naši zemlji

Zilji in zgornjemu Rožu grozi nevarnost koloradskega hrošča

Tisk in radio dan za dnem opozarjata nevarnost pojavov koloradskega hrošča ali krompirjevca tudi na Koroškem. Izredno ugodno vreme (vročina) v zadnjih tednih je povzročilo, da se je hrošč, ki vpada iz Bavarske in Italije, naglo razširil na zgornjem Avstrijskem in Tirolskem. Dan za dnem najdejo tu nova žarišča tega nevarnega škodljivca. Iz Slovenije prihajajo poročila, da je hrošč na Primorskem, kjer ga doslej še ni bilo, nenadoma napadel številna krompirišča. V drugih delih Slovenije odkoder bi v primeru pojava koloradskega hrošča bilo ogroženo tudi naše ozemlje, doslej še ne beležijo novih pojavov. Vsa nevarnost prihaja z zapada in jugozapada in so posebej ogrožena krompirišča v Zilji in Zgornjem Rožu. To prvič zaradi stalnega prometa na progi Rim—Trbiž—Beljak, drugič pa zaradi razmeroma nizkega gorovja. Nujno in v korist vseh kmetov v teh krajih je, da izrabijo vse prilžnosti in možnosti ter stalno in nenehno pregledujejo svoje nasade, kajti če se hrošč enkrat pojavi in razpase, ga bo zelo težko uničiti in zatreti napravl pa bo tudi veliko in občutno škodo.

Koloradski hrošč na krompirju:

a) odrasla hrošč, b) jajčca; c) in d) ličinke

Koloradski hrošč in njegova ličinka (dvakrat povečana)

Za sistematično iskanje hrošča so letos zaenkrat določeni naslednji dnevi: 7. in 21. junij, 12. in 26. julij, 9. in 23. avgust. Koroška deželna vlada je 30. septembra 1949 izdala posebno odredbo z določenimi smernicami za obrambo in borbo proti koloradskemu hrošču (št. 77.102-7A-1949-LGBI, št. 67/49 z dne 21. XI. 1949). V smislu te od-

Davčne olajšave za politične preganjance

Lastniki izkaznice po § 4 za žrtve in navadne izkaznice za žrtve so po četrti noveli zakona o oskrbi žrtev na predlog na predpisani tiskovini pri upravičenem odbitek posebnega zneska od dohodnine. Zakon velja od 1. januarja 1950. Znesek, ki se mora na podlagi tega odbiti od obdavčenja, znaša 1920 šilingov letno. Pa tudi za prejemnike mezd so predvidene davčne olajšave.

redbe je vsakdo, ki bi našel kakršno koli sled koloradskega hrošča, dolžan, da to takoj javi bližnjemu občinskemu uradu ali orožniški postaji. Ob zgoraj navedenih določenih dnevih morajo župani organizirati skupine, ki naj točno pregledajo vsa krompirišča in nasade paradiznikov. Mesto, kjer bi se hrošč, njegove ličinke ali jajčeca našla, je treba takoj vidno zaznamovati. Vsem nadaljnjim tozadevnim navodilom pristojnih organov se mora vsakdo podrediti. Neupoštevanje določil te odredbe oblast lahko kaznuje z denarno globo do 1000 šilingov.

Globasnica. — Kukmanovega očeta ni več med nami. Po dolgi in zelo mučni bolezni, ki ga je že dalj časa popolnoma priklenila na postelj, nas je dne 31. majnika v oseminsedemdesetem letu starosti za vedno zapustil.

Rajnega Kukmanovega očeta smo vsi spoštovali. Bil je stara slovenska korenina, iz dna duše je ljubil svoj narod in zanj v svojem življenju tudi mnogo žrtvoval. Svojemu prepričanju je ostal zvest do smrti. Kukmanov oče je bil tudi dober gospodar. Delal je vse svoje življenje, tudi še zadnja leta, dokler ga ni zalezla težka bolezen. Kot dober sosed je vsakemu rad pomagal, če je le mogel. Mnogo njegovih človekoljubnih dejanj bi lahko navedli v dokaz, da je rajni Kukmanov oče v resnici poznal ljubezen do svojega bližnjega sočloveka. Nobene razlike ni delal med revnejšimi in bogatejšimi, vsi so mu bili enaki. Zaradi tega si je pridobil mnogo prijateljev, ki so mu vsi ostali zvesti do groba in mu izkazali tudi zadnjo čast. Trideset let je bil rajni tudi cerkveni ključar globaške fare in je to svojo dolžnost vseskozi vestno izpolnjeval.

V soboto, dne 3. junija smo ga na domačem pokopališču položili k zadnjemu počitku. Mnogo pogrebcev od blizu in daleč se je zbralo ob njegovem domu, odkoder smo ga spremili na njegovi zadnji poti. Ob odprtem grobu se je od dragega rajnega v prisrčnih besedah poslovil domači župnik č. g. Ivan Sekol, domači cerkveni pevski zbor pa se je

poslovil od njega z ubranimi žalostinkami.

Kukmanov oče! Počivajte v miru v domači zemlji! Ohranili vas bomo v trajnem spominu.

Žalujoci Kukmanovi družini in vsem ostalim sorodnikom ob izgubi dragega očeta izrekamo iskreno sožalje.

Borovlje. — Dne 25. maja smo na boroveljskem pokopališču položili k zadnjemu počitku 76 letno vdovo in mater Evo Užnik, rojeno Ogris. Pokojna je doma iz Sel, živela pa je že od leta 1945 sem skupno s svojimi družinskimi člani v Borovljah in na Doleh. Vse življenje ni poznala drugega kot delo in skrb za družino. Bila je prava in dobra slovenska mati in morda prav zato priljubljena pri vseh, ki so jo poznali. Čeprav v Borovljah še ni bila tako poznana, jo je na njeni zadnji poti spremilo precejšnje število pogrebcev. Tudi njeni rojaki — Selani so se kljub dolgi poti v lepem številu udeležili pogreba. — Zaostalim žalujocijem velja naše prisrčno sožalje!

Marija na Zilji. — Te dni si je tu stanujoči čevljarški pomočnik Caputto dovolil nekaj, kar je razburilo in ogorčilo vse prebivalstvo naše občine pa tudi njene okolice. S svojo flobert-puško je na paši postrelil pet glav goveje živine in mladega konja, s čimer so prizadeti utrpeli precejšnjo škodo. Toda s tem se ta divjak še ni zadovoljil. V bližnjem gozdu, kamor je bil nato pobegnil, je napadel neko ženo in fanta ter s puško nanju streljal. Pri Drobolah, tudi v gozdu, je napadel drugo žensko in jo s silo onečastil. Gotovo bi storil še več kaj podobnega, če ga ne bi bila izsledila žandarmerija in ga spravila pod ključ.

Mnogo tega, kar je v Mariji na Zilji in njeni okolici uganjal čevljarški pomočnik Caputto, je stalno videti v različnih ameriških filmih, ki prikazujejo „življenje“ na tako imenovanem „divjem zapadu“, ki jih predvajajo v čedalje večjem obsegu. V teh filmih ni videti drugega kot streljanje in pobijanje, popivanje in pretepanje in podobno, kar na mladino, ki take filme gleda, nikakor ne more dobro vplivati. Dnevno tudi lahko beremo v časopisju o različnih zločinstvih, ki so jih zagrešili po večini

mlajši ljudje, ki so poleg tega že brez primerne zaposlitve. Motiv za takšna dejanja pa so skoraj v vseh primerih omenjeni zločinski filmi, brezposelnost, cesta in vse njene slabe strani, kateri so ti ljudje, ker ne dobijo primerne zaposlitve, v precejšnji meri izročeni.

S prepovedjo predvsem takšnih filmov, pa tudi tozadevne literature, s primerno zaposlitvijo mladine bi mnoga takšna dejanja izostala! Pogledjmo v Jugoslavijo: tam mladina dela in se uči, ker ima vse pogoje za nadaljnji razvoj. Zato od tam tudi nikoli ne slišimo o takšnih dejanjih, ki so pri nas žal vedno pogostejša.

Kotmara ves. — Dolgo se je naš občinski tajnik Pepi Hallegger pripravljal, na binkošti pa je le postala resnica, o čemer je vsa občina že dolgo šušljala: oženil se je. Svojo življenjsko družico si je izbral v sosednjem Vetrinju, kamor je, kar je zdaj seve vsakomur razumljivo, v zadnjem času pogosto zahajal. Ženitvovanje je bilo v Kotmari vesi. Mnogo je bilo svatov, mnogo tudi škurtov in vsi smo se prav dobro imeli.

Mlademu paru želimo na njegovi življenjski poti obilo sreče. Naj si bosta res dobra tovariša, ki drug drugega nikoli ne bosta zapustila, tudi ne takrat, če včasih ne bi šlo tako, kakor bi želela: Na mnoga leta!

OBJAVA

Rdeči križ Slovenije je našo organizacijo AFŽ povabil, da spet pošljemo okrevanja potrebne otroke na letne počitnice in sicer na morje v Sužak in v Tolmin. V poštev pridejo otroci, ki so zdravstveno ali socialno potrebni, v starosti od 7. do 14. leta. Prijave je treba poslati najkasneje do **1. julija t. l.** na Pokrajinski odbor AFŽ v Celovcu, Salmstrasse 6. Priloženi morajo biti naslednji dokumenti.

1. krstni list,
2. domovinski list,
3. zdravniško izpričevalo iz katerega mora biti razvidno, če je otrok za morsko ali za planinsko klimo, in
4. izjava staršev, ki mora biti potrjena od priče, ki starše in otroka pozna.

Otroke bomo delili v dve skupini. Otrokom, katerim zdravnik priporoča morje, gredo v Sužak, ostali v Tolmin.

Antifašistična fronta žena

tem ko je tajnik svoj kozarec izlil v grlo in je nadzornikova žena izpila le tretjino, je nadzornik Goremaš komaj orosil ustnice.

„Kaj pa z društvenim življenjem — s Sokolom?“ je vprašal državni nadzornik pomembno.

„Da, o tem smo že toliko govorili! Društveno življenje bi nam bilo potrebno in nujno bi potrebovali Sokola. Toda kdo bo v njem? Purgarija je nemčurska, delavstvo je rdeče, a kmetje in kar je domače inteligence, to je vse črno!“

Tajnik Košuta je bil pri tem odkritosrčno zagrenjen.

„To je res!“ je zamišljeno pritrtil državni nadzornik.

Tajnik Košuta pa je še dalje razlival svoj notranji gnev:

„Koliko nas pa je tukaj? Ti, jaz, tisti tvoj novi tajnik, naš Kotnik in pa dve učiteljici, katerih ena je bila prej še nemčurka. Ravno za eno omizje nas je!“

Državni nadzornik je pri teh besedah segel po kozarec pred seboj in si spet orosil ustne.

„To je res! Toda čeprav nas je le za eno omizje, nas je dovolj, da začnemo z delom! Naša vloga, vloga slovenskih naprednjakov, je prav v teh krajih zelo važna. Začeti moramo ustvarjati nov društveni kit... Prav na Koroškem je v tem pogledu

97

PREŽINOV
VORANCI
v
POŽGANICA

„Zatajiti ali ne zatajiti! Nihče jih k temu ne bo silil in to niti važno ni! Naj ostanejo, kar so! Važno je, da bodo začeli novo življenje. Človek je človek in življenje vpliva nanj. Izjema so le posebno močni ljudje!“

„Prekletu nevarna igra!“ je mrmral tajnik Košuta in spet pil. Državni nadzornik, ki ves čas ni pil, je zadovoljen opazoval svojega gosta, videč, da je pomalem vendarle začel razumevati.

„Vidiš, kakšen bo uspeh? Na eni strani pridobi podjetje, na drugi strani politična stvar. Na to računati, da bi se koj spočetka spreobrnil, je bedasto! Mogoče bodo v duši zmeraj ostali, kar so, kar jim je bilo vsajeno v srca. Toda mi bomo ubili njih vpliv med delavstvom, postali bodo vsaj nevtralni. In to je že

uspeh v današnjem tukajšnjem položaju.“

Tajnik Košuta je molčal.

„Potem pa še nekaj“, je zmagoslavno nadaljeval državni nadzornik.

„Veš, da jih bomo s tem tudi najceneje pridobili za Jugoslavijo? Vsi se bodo zavedali, da jih je Jugoslavija postavila na nova mesta in da bi se v primeru, če se vrnejo avstrijske oblasti, vrnilo tudi prejšnji pobegli uradniki in mojstri. In ko bodo branili svoje nove položaje, bodo branili tudi Jugoslavijo...“

Tajnik Košuta se je zdaj rahlo nasmejal, počasi se mu je začelo svitati in vidno je postajal bolj miren.

„No, ali zasluži ideja en kozarec?“

„Mogoče pa le. Bomo videli!“ je pristal Košuta.

Nato so vsi trije trčili. Toda med-

V kmetijske šole

Brez gospodarsko-strokovne izobrazbe na naših kmetijah ne bomo več prišli naprej. To je stvarna ugotovitev ob razmišljanju, kako bi napravili naše kmetije donosnejše in jih obvarovali najhujšega.

Kmečka mladina mora v kmetijske šole, da dobi sodobno osnovno strokovno gospodarsko izobrazbo, drugače v poznejših letih ne bo mogla voditi in usmerjati kmetije. Prav zaradi tega si že vsa povojna leta prizadevamo, da bi deželne oblasti za slovensko kmečko mladino na Koroškem ustanovile slovensko kmetijsko šolo, ki bi poleg obče strokovne izobrazbe zagotovila mladini tudi tako vzgojo, ki bi bila v korist naši kmečki skupnosti in medsebojnemu razumevanju na vasi. Žal so vsa dosedanja prizadevanja v tej smeri bila bob v steno. Pristojne oblasti še vedno zavlačujejo ustanovitev slovenske kmetijske šole in ne mislijo na to, da bi uresničile svoje obljube.

Zato je Slovenska kmečka zveza, kakor vsa zadnja leta, tudi letos posredovala pri oblasteh v Sloveniji, ki so omogočile naši kmečki mladini brezplačno šolanje na vseh vrstah kmetijskih šol.

Vsi, ki bi letos jeseni radi poslali svojega sina oz. hčerko na kmetijske šole v Slovenijo, naj takoj — najpozneje pa do 1. julija 1950:

1. javijo to sekretariatu Slovenske kmečke zveze v Celovcu, 8. Mai-strasse 47 in prijavi priložijo od otroka lastnoročno napisan življenjepis, zadnje šolsko spričevalo in tri slike;

2. zaprosijo pri pristojnem okrajnem glavarstvu za potni list. Za dosego potnega lista potrebuje otrok rojstni list, potrdilo o avstrijskem državljanstvu in dve slike. Pri mladoletnih je potrebna še posebna izjava staršev s privoljenjem, da sme otrok obiskati kmetijsko šolo v Sloveniji.

3. Kdor se je prijavil pri našem Sekretariatu in je dobil pri okrajnem glavarstvu svoj potni list, naj se potem takoj s potnim listom osebno oglasi na Sekretariatu v Celovcu.

S poukom na šolah pričnejo okoli 15. septembra in končajo konec junija naslednjega leta. Otrok mora biti star vsaj 15 let.

Slovenska kmečka zveza

Ali se je dalo pri prodaji mladih prascev v zadnjem času res toliko zaslužiti?

Marsikateri kupec in manjši posestnik je že rejce pujskov zavidal, ker so v zadnjih letih navidezno ali posamezno in izjemno res tudi precej zaslužili pri prodaji mladih prascev. Res so zaslužili tisti posamezniki, ki so delali v „velikem“, ki imajo v vzreji prašičev v resnici temeljito prakso in ki so imeli tudi nekoliko sreče. Mnogo začetnikov pa poznam, ki jim je celo gnezdo poginilo, ali pa je poginila mati-svinja vsled nepravilnega krmljenja ali bolezni itd. Da, dragi tovariš, dalo se je tudi pri svinjah nekaj zaslužiti, če si bil skrajno priden in pazljiv, če si prebdel cele noči v svinjaku, si svinjerejo razumel in si imel tudi malo — sreče. Toda koliko svinj in pujskov je poginilo, predno so dosegli starost za prodajo!

Ker me je zadeva zanimala, sem razloge in okolščine poginjenja pujskov zasledoval do l. 1943 nazaj in sem ugotovil, da je poginjanje v zimskem času znatno večje kot v po-

letnem. Največ je poginilo tistih pujskov, ki so rojeni v času od novembra do februarja, najmanj pa onih, ki so rojeni v času od julija do oktobra. Po ugotovitvah, ki jih je svoječasno izvršil na znani prašičjerejski poskusni postaji v Ruhlsdorfu dr. Stahl, je poginilo v teku štirih tednov 30 odstotkov vseh rojenih pujskov. Pri poizkusih v danskem državnem laboratoriju je v 2400 gnezdih do starosti 8 tednov poginilo 27 odstotkov vseh pujskov. V državno priznanih danskih svinjerejskih središčih je znašala izguba v enem letu 22.4 odstotka in se je menjala v posameznih letih med 10 in 40 odstotki. Če upoštevamo, da gre tu za številke iz boljših do prvorazrednih gospodarstev, si lahko predstavljamo, da so izgube v deželnem povprečju znatno večje.

Da bi bile izgube vsled poginjenja pujskov čim manjše, je potrebno, da svinjo kakor neposredno po upravljanju prasce najskrbneje oskrbuje-

mo. Krma za svinjo naj bi bila izdatna, sveža in lahko prebavljiva. Čim so pujski stari tri do štiri dni, jim damo železne spojine (vsaj tako so nam priporočali še konec zadnje vojne, ko je šlo še posebno za ohranitev vseh materialnih dobrin) in sicer na pujska dnevno eno kavino žličko 2 odstotne raztopine zelene galice (Eisenvitriollösung). S tem bi se naj preprečevala **bledo-krvnost**. Pri nekem vzporednem poizkusu je v dobi sesanja brez dodatka zelene galice poginilo 39.8 odstotka pujskov, dočim jih je z dodatkom te raztopine poginilo samo 7 odstotkov.

Uspeh zelene galice menda ne bo v vseh primerih enako očividno, v primeru bledokrvnosti, preveč bele barve pujskov, pa je kar verjeten.

Poleg svetlih in zdravih svinjakov skrbimo predvsem za to, da bodo tako svinja, kakor pujski imeli **prosto tekališče** (gorico), kjer bodo imeli pujski vso možnost, da bodo rili v zemlji.

Pri tozadevnih poizkusih so dale plemence brez tekališča z gnezdom povprečno 11.6 pujska, od katerih jih je po odstavitvi ostalo 8 pri življenju; dočim so plemence s tekališčem dale po 12 pujskov, od katerih jih je pri odstavljanju ostalo pri življenju 8.6. Povprečna osemtedenska teža pujskov od svinj brez tekališča je bila 16.5 kilograma in teža gnezda 132 kg. Pri svinjah s tekališčem so znašale te številke 17.4 kg in 149 kg. Pujski od svinj s tekališčem so tehtali torej pri odstavitvi po 1 kg več in je bila teža gnezda celo za 17 kg višja. Če iz katerega koli razloga ni mogoče nuditi pujskom prostega izleta, jim že koristi, če jim damo v kak kot koča prst, v kateri po mili volji rijejo.

Posebno odločilen za ves nadaljnji razvoj pujskov je **čas odstavljanja**, kateremu moramo zato posvečati posebno pažnjo. Ko so pujske odstavili že s štirimi tedni, so dosegli težo od 100 kg šele v starosti 209 dni, ko so jih pričeli odstavljati s 6. tedni, tedaj je bilo potrebno samo 192 dni za dosego teže od 100 kg; če pa so pujske odstavili celo šele z 10. tedni, so tehtali že v starosti 183 dni 100 kg. Teža desettedenskih pujskov je v navedenih treh primerih znašala po 14.7, 18.6 in 24 kg. **Pred šestimi tedni naj bi jih torej nikakor ne odstavljali**, po možnosti naj bi se to zgodilo šele s sedmimi do osmimi tedni ali celo pozneje.

Navedeni podatki niso nikaka teoretična razmotrivanja, marveč praktične, na 27.000 pujskih izvršene preizkušnje, katere zamorejo imeti zato tudi za našo kmetijsko prakso vso veljavnost.

KOČUŠKI

Brenclji - resna nevarnost za konje

Nedavno je kmetovalec iz Zilje pripovedoval, da mu je v predlanski jeseni namah začel sicer starejši, a za delo še odlični vprežni konj pešati in hujšati. Ob najmanjšem naporu se je potil. Pozimi se njegovo stanje ni zboljšalo, na spomlad pa se je celo poslabšalo. Končno je nehal žreti, tako da je bil kmetovalec prisiljen, da ga zakolje. Toda kaj je našel v že čisto „skupaj zvečenem“ želocecu zaklanega konja? Pest krme in več stotin po 1 1/2 cm dolgih ličink. Živinozdravnik mu je pojasnil, da so to tako imenovane gastrophilus-ličinke velikega konjskega brenclja. To je neka vrsta obadov oz. „hude muhe“, kakor ponekod pravijo.

Kako pridejo te ličinke (črvi) v želocec konja? V vročem poletnem času brenclji zležejo oz. nalepijo svoja jajčeca na dlako sprednjih nog, kar povzroči takšno srbenje, da si konj skuša pomagati z lizanjem. Na ta način pridejo jajčeca v želocec, kjer se razvijajo v ličinke. Če jih je samo malo, jih konj s časom izloči z blatom. Lahko pa ostanejo v živahli tudi več let.

Te nevarnosti za konje se ubranimo s stalnim in temeljitim čiščenjem in krtačenjem nog. S tem jajčeca sproti odstranjujemo z nog. Če pa proti brencljem in muham uporabljamo tudi kako olje, potem ne smemo pozabiti mazati tudi nog.

Če bi pri konju na jesen ali pozimi pričeli opazovati prej opisane znake (močno hujšanje, potenje pri neznatnih naporih in popuščanje pri teku) pokličite živinozdravnika, ki vam bo predpisal posebno sredstvo, ki ličinke v želocecu zamori oz. prežene in s tem tudi konja reši.

Pozor pri shranjevanju jajc! Ako jajca hranimo samo pet ur v toploti nad 20 stopinj Celzija, zadostuje, da se zarodek v oplojenem jajcu začne nja razvijati. Strokovnjak spozna tako jajce takoj in sicer po tako imenovani „vročinski lisi“. Jajca z vročinskimi lisami ne prihajajo v poštev za prodajo na veliko oz. za izvoz. Jajca hranite torej do prodaje vedno le na hladnem.

Jaje tudi nikdar ne smemo umivati oz. prati, ker s tem odstranimo z njih varovalno plast in gnilobne glivice nemoteno prihajajo v notranjost jajc.

zelo slabo. Domače inteligence ni — kar je je, je višje izobraženstvo, a to je po večini klerikalno. Srednjega sloja inteligence pa ni, ker je bil ves nemški. Zdaj zija pred nami vrzel, ki jo je treba začeti mašiti. In to je naša naloga.

„Državno nadzorstvo naj nastavi slovensko uradništvo, pa bomo imeli potrebni kit“, je oponesel tajnik Goremaju.

„To se bo v mejah možnosti storilo!“ mu je odvrnil državni nadzornik. „Toda začeti moramo gnesti ta kit tudi iz testa, ki je že na razpolago. Na primer ti purgarji?“

Tajnik Kožuta spet ni mogel razumeti in je zopet planil.

„Za božjo voljo, brat!“

Državni nadzornik se je velikodušno nasmehnil.

„Počasi, počasi, prijatelj. Tudi to je treba razumeti! Ti naši purgarji! Res so nemčurji, a niso Nemci. Zakaj so postali to, kar so? Bili so z Nemci, ker je bila nemška kultura močnejša od slovenske, ker je bila tu oblast, ker je bila tu tovarna, ker so bile tu službe, ker so bile tu razne, stotere ugodnosti. Ti sloji so iz golega oportunitizma postali to, kar so. Ustvarila se je posebna miselnost. Ne rečem, ta ali oni jo je osvojil tudi kot idejo in ta se ne bo lahko izpreobrnil. Toda večina teh ljudi, tega sloja se lahko spreobrne. Le

časa — in dela za to je treba!“

Tajnik Kožuta je molče strmел v kot, kjer je še vedno sedela nadzornikova žena. Oni pa je kot z neko notranjo naslodo nadaljeval:

„Ti ljudje bodo prej ali slej šli z nami — če bomo delali. Če ne, jih bodo dobili klerikalci. Torej moramo gnesti ta sloj v naš novi družtevni kit. — Prej me na primer nisi mogel takoj razumeti, ko sem govoril o novih mojstrih. Zdaj ti pa rečem še to: tudi to je kit — in še kako važen kit za našo nacijo. Zakoni življenja so taki — kaj hočeš — Samo delati — delati je treba...!“

Prva Partija

Ko se je nekega, že zelo poznega večera nadgozdar Dudaš vrnil v Mušenik, si je moral priznati, da se je izplačalo priti nazaj. Tako domače je žuborela Meža mimo naselja, da še nobene vode ni slišal tako prijetno žuboreti; skalnati hribi in bregovi okrog globače so se mu zdeli tako ljubki, da bi jih stisnil na prsi, če bi imel zadosti dolge roke. In ta nizka graščina, ta v breg potisnjena zgradba s trdnjavskimi zidovi, ki se mu je včasih zdela hladna in vlažna, ga je sprejela tako toplo in domače, da mu je kar milo postalo pri srcu. Sklenil je, da svojega bivališča nikdar in za nobeno ceno več ne zapusti...

Doslej ga je dvakrat zapustil: prvič lanske jeseni, ko ga je narodna straža odvedla na ljubljanski grad kot talca, drugič pa skoraj pred štirimi meseci, ko je volkswehr bežala iz Mežiške doline. Potem se je kot neodrešeni Nemeč, kot emigrant potepal po šentvidu in, ko je bil Celovec na italijanski pritisk odvzet jugoslovanskim četam, po Celovcu. V tem času se je neodrešenega nemštva najedel za vse življenje. Vračal se je sedaj brez žene, ki je ostala v Avstriji.

Gredeč je obiskal grofa v Pliberku, da se mu zahvali za intervencijo pri slovenskih oblastih, ki mu je omogočila vrnitev. Grof mu je dal mnogo nasvetov, ki si jih je ponavljal vso pot iz Pliberka v Mušenik, da bi jih nikoli ne pozabil.

„Gospod nadgozdar! Zdaj sem vas izvlekel. Bodite pametni — Mušenik je vendarle toplo gnezdece. Ne pozabite, da sem jaz za vsako oblast, ki čuva red in mir. In glede Jugoslavije se ne morem pritoževati. Ne vtičajte se v stvari, ki vas ne brigajo. Časi so se spremenili in tudi mi moramo spremeniti svoje metode. Bodite pametni, pametni, pametni! Kakor veste, imamo zdaj državno nadzorstvo. Vi ne boste imeli z njim drugega opravka, kot to, da vas bo nadzorstvo ščitilo pred krajevnimi

govinisti. Bodite spretni! Kaj bo jutri, še ne vemo, toda danes je tako!“

Nadgozdar Dudaš se je takoj pričel ravnati po nasvetih svojega gospodarja.

Mina je bila prva, ki ga je srečala v veži.

„Oh, kako so gospod shujšali!“ je zafarnala dekla in prestrašena sklenila roke na trebuhu.

Kot bi je ne slišal, jo je Dudaš mahnil v prvo nadstropje v svojo delavnico. Tu se je zaprl in pol ure razmišljal, kako bi krenil na novo pot.

Potem je pristopil k stenam in snel vse slike s podobami avstrijske cesarske hiše, sliko nemškega cesarja, sliko turškega sultana. Ko jih je zložil predse na mizo, se je tudi njemu čudno zdelo, kako so mogle tako dolgo viseti še v Jugoslaviji.

„Kam z njimi?“ se je že desetletje vprašal, a še zmeraj je nepremično sedel poleg slik.

(Dalje)

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Frano Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10, telefon 1624/4. Za vsebino odgovarja: France Košutnik. Tiska Robitschek & Co., Wien VIII., Hernalsergürtel 20. — Dopolni naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postschließfach 17.